A°. 1825. N°. 115.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 22. September.

PARYS, den 17. September.

De Spaansche luitenant-generaal baron *d'Eroles*, aanvoerder van het geloofsleger in Catalonie, is te Daimiel, in la Mancha, overleden.

— Men schrijft uit Pointe-à-Pitre den 2. Augustus: De stad Basse-Terre is niet meer; het gouvernementshuis, het hospitaal, de gevangenis, de beide kerken, s'Konings magazijnen, bijna alle huizen zijn, ten gevolge van eenen storm, ingestort, en onder derzelver puinhoopen hebben meer dan twee honderd ingezetenen den dood gevonden; men graaft er elken dag op; doch eene onverdragelijke reuk belemmert de gravers en negers in hunne werkzaamheden. Te Cabestère en Maria-Galante is een groot aantal woningen omvergerukt; verscheidene schepen zijn vergaan; en de op de kusten verspreide lijken, vermeederen elken oogenblik de smart dergenen, die eenigen der hunnen te betreuren hebben.

De abt *Graffe*, apostolische prefect, is omgekomen; de gouverneur, schout bij nacht *Jacob*, heeft zich alleen gered door in eenen der kelders van het gouvernement te vlugten. De ingezetenen lijden aan alles gebrek en vechten op straat om brood. Er is eene inschrijving geopend, welke zestig duizend francs heeft opgebragt, waarmede de meest rampspoedigen verzorgd worden.

LONDEN, den 16. September.

De volgende artikels zijn bijdragen tot de kennis der Engelsche zeden:

Men weet, welk gewigt men in Engeland hecht aan de openbaarheid der regtsplegingen, en dat al hetgeen, wat dit gebruik, hetwelk een regt geworden is, in den weg staat, steeds groote beweging veroorzaakt. Onlangs is daarover weder geschil geweest bij de regtbank van Bowstreet. De president, eenig gerucht voor de deur vernemende, vroeg daarvan de reden, en een der beambten van de regtbank verklaarde, dat hetzelve was veroorzaakt door twee heeren, die binnen wenschten te komen, hoezeer zij daar niets te verrigten hadden. De regter beval, dat zij voor hem zouden worden gebragt, en hun gevraagd hebbende, waarom zij zich met zoo veel drifts aanmeldden, antwoordde een hunner, dat zij een' vriend te Londen hadden, wien zij eene teregtzitting van die regtbank wilden doen bijwonen, welke hij oordeelde, dat, overeenkomstig de wet, in het openbaar moest plaats hebben. » Gij vergist u hieromtrent (antwoordde de regter), niemand heeft het regt, om voor de regtbank te verschijnen, of hij moet daar geroepen zijn. Men moet een onderscheid maken tusschen de politie-regtbanken en de hoven van justitie. Laatstgemelde worden alleen in het openbaar gehouden. Ik kan u verzekeren, dat de behandeling van regtsgedingen meermalen is vertraagd door den toevloed van nieuwsgierigen, en dat zulks meermalen het geval zoude wezen, indien men geene maatregelen in het werk stelde, om dit voor te komen. Doch, daar gij hier zijt ingebragt, kunt gij zoo lang blijven, als het u zal goeddunken." Een beambte van politie eenige aanmerking makende, werd hem door den president geantwoord, dat hij behoorde te zwijgen.

— De kermis van St. Barthelemy heeft weder, als gewoonlijk, aanleiding tot groote ongeregeldheden gegeven. Ten betooge hiervan, zullen wij slechts eene vraag van eenen regter aan een gevangene, met het antwoord van laatstgemelden, opgeven: Meent gij, zeide de regter, dat men, bij mogelijkheid, nuchteren van de kermis van St. Barthelemy kan terugkeeren? Neen, mijnheer, dat is onmogelijk, antwoordde de gevangene.

— Eene bejaarde vrouw heeft voor den lord-maire de volgende bezwaren ingebragt: de heer *Lomas*, mijn grootvader, wiens naam ik voer, ... van de hertogin *van Sommerset*, van welke de ... was ... dit huwelijk was een der zoodanige, welke men hier *fleetmariages* (heimelijke huwelijken) noemt; doch toen ter tijd wettig waren. Kort daarna werd dit gebruik door eene acte van het parlement in 1752 vernietigd, en hoezeer deze geene terugwerkende kracht had, vreesde nogtans de hertogin *van Sommerset*, dat, bij haren dood, eenige zwarigheden zouden worden geopperd omtrent de regten van haren man en gaf hem, bij uitersten wil, eene som van 60,000 pond sterlings. Kort na den dood van de hertogin, gaf de heer *Lomas* het grootste bewijs van zijne belangloosheid, door afstand te doen van de gelden, die hem geschonken waren, en ontving van den oudsten van het geslacht eenen brief, waarbij hij hem deswege den grootsten dank betuigt.

» Ik heb dezen brief zorgvuldiglijk bewaard en zou daarvan nimmer gebruik gemaakt hebben, indien ik daartoe niet verpligt ware geworden door den tegenspoed van mijne familie, waardoor ik in de diepste ellende ben gedompeld. Ik vervoegde mij derhalve bij den graaf . . . en ontving van zijnent wege het bezoek van eenen priester der Engelsche kerk, die mij zeide, dat, indien ik hem dezen brief wilde afstaan, ik een jaarlijksch pensioen van 100 pond sterling zoude ontvangen. Ik stemde hierin, ofschoon met weerzin, toe; doch hoezeer was ik verwonderd, toen ik, in stede van het contract, hetwelk mij beloofd was, slechts eene som van 50 pond sterling ontving en mijn bewijs niet terug bekwam. Ik dacht, dat de graaf onkundig was van hetgeen men in zijnen naam deed, en verzoek Ued. dus Mylord denzelven hiervan kennis te geven."

De lord-maire antwoordde, dat hij zich niet gaarne met eens anders zaken bemoeide; doch dat hij desniettemin aan den hertog *van . . .* zoude schrijven, hetgeen hij dan ook dadelijk deed.

Van den 17. September.

Woensdag is te Portsmouth Zijner Majesteits schip *Prinses Charlotte* van stapel geloopen, in het bijzijn van omtrent veertig duizend aanschouwers. Weinige oogenblikken te voren heeft er een schrikkelijk ongeluk plaats gehad. Ten einde aan het dok te komen, waar het schip stond, moest men eene brug, ter lengte van 60 voet, overgaan, welke over een droog dok lag en op de sluisdeuren daarvan rustte. Deze brug was vol menschen, toen eensklaps de deuren, door den geweldigen aandrang van het water, bezweken, de brug instortte en de menschen dertig voet diep in het dok vielen, waar dadelijk niet minder dan twintig voet water instroomde, zoo dat deze ongelukkigen bijna allen omkwamen; weinigen slechts werden op eene wonderdadige wijze gered, en hoe velen hierbij het leven verloren hebben, is tot nog toe onbekend; hun getal wordt op ongeveer honderd vijftig begroot. Een kind in de lange kleeren, dat zijne moeder uit schrik in het dok had laten vallen, werd drijvende gezien en gelukkig nog in tijds uit het water gehaald. Geene pen is in staat de schrik en droefheid te beschrijven, die dit ongeluk verspreidde, en nog minder den angst van eene menigte menschen over het lot hunner nabestaanden en vrienden. Gelukkig echter schijnt deze ramp aan niemands verzuim te wijten te zijn. De deuren waren uit groote balken zamengesteld, waarvan sommigen ter dikte van 20 duim, sterk door ijzer te zamen verbonden en zoo zwaar, dat er veertig man noodig was, om een gedeelte der deuren regtstandig te hijschen; de drang van het water was zoo geweldig, dat de deuren letterlijk van den steenen muur afgerukt en midden doorgebroken zijn.

BAZEL, den 12. September.

Het gouvernement van Bern heeft de aandacht der Zwitsersche bondsvergadering gevestigd op de gevaarvolle handelingen der Jezuiten en de pogingen van onderscheidene genootschappen en bijzondere personen, om aanhangelingen te winnen; doch, terwijl men in eenige kantons maatregelen beraamt, om de Jezuiten tegen te werken, gaan deze des te ijveriger voort. Derzelver hoofdkwartier is thans gevestigd te Friburg in Zwitserland, (niet Friburg in Brisgau, waar de hooge school haar best doet, om het openbaar onderwijs te doen bloeijen en allerlei soort van wetenschappen te bevorderen). De jonge lieden der aanzienlijkste familien van Duitschland worden derwaarts gelokt en tot de Jezuiten-orde overgehaald. Men noemt reeds verscheidene jonge Duitschers, tot de voornaamste standen behoorende, die men aan deze orde verbonden heeft. Daar het aantal onderwijzers niet groot genoeg was, heeft men eenige jonge Jezuiten uit Sion doen komen. Het kollegie van Sion wordt thans aangemerkt als de bakermat der Jezuiten voor Zwitserland en Duitschland. Terwijl intusschen door de Jezuiten groote voortgangen gemaakt worden, vermeerdert evenzeer het getal hunner wederpartijders, en deze bestrijden hen op alle mogelijke wijzen. Men heeft ook lang genoeg hunne bedoelingen doorgrond, om in ijver tegen hen niet te verflaauwen. Wanneer men hunne ontwerpen doet kennen, is zulks alleen genoegzaam, om dezelve te verijdelen. Zie daar de reden, waarom zij zich zoo zeer verzetten tegen de vrijheid der drukpers en deze zoo beperkt is in die Zwitsersche kantons, waar zij zich hebben ingedrongen. In de kantons Zurich, Argau, Bern en het onze, beijvert men zich om hen tegen te gaan, en daarom zeggen zij, dat die kantons de zetel zijn van atheismus en ongodisterij, terwijl men integendeel in Zwitserland nergens meer prijs op de godsdienst stelt, dan in die kantons.

BUENOS-AYRES EN BRAZILIE.

Omtrent de verschillen tusschen Brazilie en Buenos-Ayres, ten opzigte van Monte-Video, kunnen wij uit een onlangs uitgekomen werk, ten titel voerende » Geschied-, Staatkundig en Statistisch Overzigt der Vereenigde Provincien van la Plata," het volgende mededeelen: De acte van het te Monte-Video verzamelde congres, waarbij deze provincie in het vereenigde koningrijk van Portugal, Alagarvie en Brazilie zou worden ingelijfd, werd door de cortes te Lissabon in den jare 1822 voor nietig verklaard; ook deed het Portugeesche ministerie in datzelfde jaar aan de regering van Buenos-Ayres den voorslag tot eene defensive alliantie. Spoedig hierop verklaarde Brazilie zich onafhankelijk en men verwachtte nu des te meer, dat Monte-Video weldra aan Buenos-Ayres zou worden teruggegeven. Dit geschiedde echter niet, integendeel Monte-

Video werd door de Brazilische regering, als tot haar rijk behoorende behandeld, en zulks ten gevolge van den door den aldaar bevelvoerenden generaal *Laguna*, (die Portugal was afgevallen en zich voor de onafhankelijkheid van Brazilie verklaard had), aan hetzelve gedane voorstelling, als of de inwoners aldaar wenschten om bij het nieuwe rijk te worden ingelijfd. De vereenigde provincien van la Plata weigerden dienvolgens de onafhankelijkheid van Brazilie te erkennen, zoo lang der provincie Monte-Video geene volkomene vrijheid werd gegeven. Dit werd nu het onderwerp van zeer ernstige onderhandelingen. Middelerwijl scheen het leger, dat de vesting Monte-Video bezet hield, plotselijk in twee partijen verdeeld geworden, waarvan de eene, met *Laguna* aan het hoofd, de onafhankelijkheid van Brazilie, de andere, onder den Europischen generaal *Macedo*, de voortdurende verbindtenis van Brazilie met Portugal begunstigde. Beide bevelhebbers waren het echter onderling eens en beoogden hun eigen voordeel, naardien *Laguna* zich meer en meer bij de Braziliesche regering trachtte intedringen, en *Macedo*, daarentegen, die naar Europa wenschte terug te keeren, zich aldaar een naam zocht te maken, alsmede geld voor zijne terugreis, waaraan het hem ontbrak, te verkrijgen. Deze schijn-oorlog, waarbij de Europische partij de vesting bezet hield, en de Braziliesche den belegeraar speelde, gaf den generaal *Laguna* tijd en gelegenheid, om troepen naar de steden van het land te zenden, en dezelve eene acte van inlijving met Brazilie te laten teekenen, welke hij daarna, als een bewijs van zijnen ijver voor de Braziliesche regering, naar Rio Janeiro zond. Vervolgens sloten de beide generaals eene overeenkomst, waarbij *Laguna* in het bezit der vesting gesteld, en *Macedo* de benoodigde gelden ter bestrijding der reiskosten naar Lissabon verzekerd werden. De inwoners der stad, die zich aldus, zoo van binnen als van buiten, verraden zagen, hielden het voor raadzaam bloedvergieten te vermijden; terwijl echter de vertegenwoordigers der stad en voorsteden op den 20. October 1823 eene acte opstelden, waarin zij tegen de vroegere inlijvings-acte met Brazilie van het jaar 1821, alsmede tegen de wettigheid der bovengemelde, thans door *Laguna* opgemaakte inlijvings-acte der andere steden, plegtig protesteerden en verklaarden, dat de ten oosten van Urugaij gelegene provincien aan geenen anderen staat wilden toebehooren, dan diegeen, welke de provincien der voormalige Unie van la Plata bevatte, tot dewelke zij behoord hadden en nog behoorden, dewijl zij sints het jaar 1814, toen zij zich geheel van de Europische Spaansche heerschappij afscheidden, bij de constituerende algemeene vergadering een afgevaardigde gehad hadden. De overeenkomst tusschen *Laguna* en *Macedo*, werd intusschen door de Braziliesche regering goedgekeurd; *Laguna* liet de hem officieel medegedeelde verklaring van bovengenoemde vertegenwoordigers zonder eenig gevolg; de Europische troepen zeilden naar Europa terug, en de onderhandelingen met de provincien van la Plata, waartoe een commissaris van Buenos-Ajres naar Rio Janeiro werd gezonden, werden, terwijl de gemelde, door *Laguna* ontworpene inlijvings-acte intusschen was tot stand gekomen, afgebroken, daar men hem van de zijde van Brazilie verklaarde, dat hij omtrent den staat van zaken in eene dwaling moest verkeeren, te meer, wijl de provincie van Monte-Video vrijwillig den wensch geuit had, om met het Braziliesche rijk vereenigd te worden. De commissaris ontving hierop zijne reispassen, en vertrok. Terwijl de regering van Buenos-Ajres eindelijk de acte bekend maakte, en de beslissing der zaak aan de opperste regering der vereenigde provincien, wier installatie op handen was, overliet.

ARNHEM, den 22. September.

Het water is hoog in den Rijn aan de paal:

Den 21. Sept. 1. El 8. Palm 0. Duim; gewassen 0 D. gevallen 5 D

Den 22. dito 1. El 6. Palm 5. Duim; gewassen 0 D. gevallen 15 D

Ondertrouwd:

W. F. T. Baron van PALLANDT van KEPPEL,

Weduwnaar van E. J. W. Baronesse van HEECKEREN,

en

Jonkvrouwe M. C. Baronesse van BOETZELAER.

Dienende deze tot Kennisgeving in plaats van Brieven van Communicatie.

'S GRAVENHAGE, den 16. September 1825.

Heden verloste van eene welgeschapene DOCHTER *D. B O D D I N G H*, geliefde Huisvrouw van

W. N A B.

WAREL, den 19. September.

Mijne geliefde Huisvrouw, A. J. D I B B E T S, beviel, gisteren avond, zeer voorpoedig van eene welgeschapen DOCHTER.

H. ENGELEN,
1. Kapitein-Ingenieur.

Deventer, den 21. September 1825.

Het P L A A T S E L Y K B E S T U U R van Deil, zal den 29. September 1825, ter gewoonlijker tijd en plaatse, verkoopen:

Eenige Perceelen H A K H O U T.

Deil, den 17. Septer. 1825.

Op last van hetzelve,
G. KOLFF,
Secretaris.

J. C. *F I S C H E R*, Notaris te *Ede*, zal den 29. September 1825, bij inzaat, en den 6. October daaraanvolgende, bij toeslag, en zulks voormiddags om tien ure, ten huize van *J. van S I L F H O U T*, te *Bennekom*, publiek verkoopen:

Eene extra wel gelegene B O E R E N - P L A A T S, genaamd *de Grampel*, gelegen Beneden-Dijkgraafs, onder Bennekom, met derzelfs G E T I M M E R T E N en ruim 27 Bunders best B O U W-, W E I- en H O O I L A N D, en E I K E N A K K E R-M A A L S H E G G E N, mitsgaders andere H O U T G E-W A S S E N.

Eene Daghuurders W O N I N G aldaar, met 1 bunder, 27 roeden B O U W L A N D.

En voorts nog 6 perceelen extra best B O U W-, W E I- en H O O I L A N D, en D R I E S T V E L D aldaar, met elkanderen groot ongeveer 18 bunders.

Alles te aanvaarden den 22. Februarij 1826.

Informatien zijn te bekomen ten huize van den Heer Burgemeester *P R I N S*, te Bennekom; zullende de Veilconditien aldaar en ten Kantore van voornoemden Notaris, acht dagen voor den inzaat, voor een ieder ter visie liggen.

A D R I A A N C O R N E L I S Z H O N I N G H, C O R N E L I S A V I S Dz. en *M A R T I N U S van G E L D E R*, Makelaars, als lasthebbende van hunne Principalen, presenteren, ten overstaan van den Notaris *T E U N I S S L A G T E R*, te verkoopen:

Eene groote partij losse G O E D E R E N, geschikt voor Papierfabrieken, bestaande in circa 4000 Nederlandsche ponden V Y G E N-T O U W, M A A L B A K K E N, M A A L R O L L E N, M A A L P L A T E N, V O R M E N, V I L D E N, M E-T A L E N, Y Z E R- en H O U T W E R K, enz., alles breeder volgens gedrukte Notitien.

De Goederen zijn twee dagen voor en op den Verkoopdag te zien, in de Molens *'t Huis-Assumburg* en *de Jonge Dolphijn*, te Westzaan.

De Verkooping zal gehouden worden op Donderdag den 29. September 1825, des namiddags ten *een* uur, in de Herberg *de Prins*, te Westzaan, bij de Kerk.

In een zeer aangenaam Dorp in Gelderland, te *Gendringen*, wordt uit de Hand te Koop aangeboden: Een H U I S, voorzien van *vijf* B E N E D E N- en *drie* B O V E N K A M E R S, K E U K E N, *twee* K E L D E R S, ruime S T A L L I N G, voorts *twee* T U I N E N, te zamen 180 Roeden groot, en voor en achter het Huis gelegen, met het regt van $1\frac{1}{2}$ Koe weidens op de Gemeente. Alles vrij van Overstrooming.

Iemand hierop reflecterende, gelieve zich te vervoegen, onder Lett. S, bij den Boekhandelaar *W. C. W A N S L E V E N*, te Zutphen; *Brieven Franko*.

Men verlangt op den Huize 'T *V E L D E*, nabij Zutphen, een T U I N M A N, Ongehuwd, ervaren in zijn Vak, en voornamelijk grondige kennis van Oranjerie, Broeijerij en het Snoeijen bezittende. Iemand zich hiertoe genegen en in staat gevoelende, en gunstige getuigschriften omtrent zijn gedrag kunnende produceeren; adressere zich met gefrankeerde Brieven, onder der Letter D, bij den Boekverkooper *W A N S L E V E N*, te Zutphen.

Tegen den 1. November aanstaande verlangt men, op een voornaam Buiten, in Overijssel, eene zeer bekwame K E U K E N M E I D en L I N N E N-M E I D, beiden van de Hervormde Godsdienst, en van goede Getuigschriften voorzien. Men vervoege zich met gefrankeerde Brieven onder Lett. L. Cz., bij de Boekverkooper *S A U E R*, te Deventer.

Een Bekwaam O L Y S L A G E R S-K N E C H T, zijn werk goed verstaande, van goede Getuigschriften voorzien, dadelijk werk begereende, tegen een billijk Salaris, met vooruitzigt op verbetering, adressere zich in Persoon, of met Gefrankeerde Brieven, onder Lett. B, bij den Drukker dezer.

Men presenteert uit de H A N D t e K O O P een extra fraaije P I A N O F O R T O, van *zeven Octaaf*, en een Dito, van *zes Octaaf*. — Te bevragen bij den Heer *J. P R I N S*, Organist en Klokkenist, te Zutphen.

Iemand genegen zijnde een extra beste P A T R Y S-H O N D te willen koopen, vervoege zich op den *Eeg*, gemeente Diefden, ambt Nedechetuwe.

N E D E R L A N D S C H E
S T O O M B O O T - M A A T S C H A P P Y.

Regeling van den W E K E L Y K S C H E N D I E N S T van de Stoombooten, tusschen de Steden *Rotterdam*, *Nijmegen*, *Dusseldorp*, *Keulen* en tusschen beiden gelegen plaatsen, gedurende de maand *September:*

Zaturdag den 24. September van *Rotterdam* naar *Nijmegen*, des morgens ten 9 ure.

Zondag den 25. September van *Nijmegen* naar *Rotterdam*, des morgens ten 9 ure.

P R O V I S I O N E L E D I E N S T

Tusschen *Rotterdam*, *Nijmegen*, *Dusseldorp* en *Keulen*.

Elken Maandag, des morgens ten 5 ure,
Van *Rotterdam* naar *Nijmegen*, *Dusseldorp* en *Keulen*.

Elken Dingsdag, des morgens ten 5 ure,
Van *Nijmegen* naar *Dusseldorp* en *Keulen*.

Elken Woensdag, des morgens ten 8 ure,
Van *Dusseldorp* naar *Keulen*.

Elken Donderdag, des morgens ten 6 ure,
Van *Keulen* naar *Dusseldorp*, *Nijmegen* en *Rotterdam*.

Elken Vrijdag, des morgens ten 8 ure,
Van *Nijmegen* naar *Rotterdam*.

Alle dagen vaart er eene Stoomboot van *Rotterdam* naar *Antwerpen* en eene van *Antwerpen* naar *Rotterdam*, alsmede op eenige bestemde dagen naar *Ter Vere*. — Nadere informatien kan men bekomen aan het Kantoor van de Correspondenten der Maatschappij, de Heeren *V A A L M A N* en *T R I E B E L S*, te *Nijmegen*.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.